

A2.11 służby ratunkowe

- Znaj nazwy służb ratunkowych w Twoim nowym kraju.
- Dzwonienie i doradzanie w sytuacjach awaryjnych.

Policja	<i>(Police)</i>	Zagrożenie	<i>(Danger)</i>
Straż pożarna	<i>(Fire brigade)</i>	Wzywać pomoc	<i>(Call for help)</i>
Pogotowie	<i>(Ambulance service)</i>	Udzielić pierwszej pomocy	<i>(Give first aid)</i>
Ratownik	<i>(Rescuer)</i>	Ranny / Ranna	<i>(Injured)</i>
Numer alarmowy 112	<i>(Emergency number 112)</i>	Ewakuacja	<i>(Evacuation)</i>
Pomocy!	<i>(Help!)</i>	Wołać	<i>(Shout)</i>
Zabrać do szpitala	<i>(Take to the hospital)</i>	Ofiara	<i>(Victim)</i>

1. Scan the QR code to watch the video, or read the text. (QR: Audio)

Gdy masz wypadek za granicą, najpierw zabezpiecz **miejsce wypadku**. Jeśli są **ranni**, od razu **wzwij pomoc** i zadzwoń na numery alarmowe. Zrób zdjęcia samochodów i miejsca zdarzenia, a *nagle* po zdarzeniu pamiętaj o zgłoszeniu sprawy na **policję** w wielu krajach. Idź do lekarza i zachowaj rachunki. Sprawdź **polisę**, bo EKUZ nie pokrywa transportu do Polski.

*When you have an accident abroad, first secure the **accident scene**. If there are **injured people**, immediately **call for help** and call the emergency numbers. Take photos of the cars and the scene of the incident, and immediately after the incident remember to report the matter to the **police** in many countries. Go to a doctor and keep the receipts. Check your **insurance policy**, because the EHIC does not cover transport to Poland.*

1. Co trzeba zrobić, jeśli ktoś jest ranny?
 - a. Zadzwonić po pomoc.
 - b. Zrobić zakupy w aptece i wrócić do hotelu.
 - c. Naprawić samochód na miejscu.
 - d. Pojechać dalej bez zatrzymania.
2. Co może być konieczne w Niemczech i we Włoszech po wypadku?
 - a. Zgłosić wypadek policji.
 - b. Zadzwonić do banku.
 - c. Napisać e-mail do firmy ubezpieczeniowej przed rozmową z policją.
 - d. Oddać prawo jazdy w hotelu.

1-a 2-a

2. Grammar: Time expressions in the past: zwykle, nagle...

Time expressions help you recognize the verb aspect because they indicate whether an action was repetitive or lasted over time (imperfective aspect), or happened once and was completed (perfective aspect).

1. We use the imperfective aspect when an action lasted for some time or was repeated in the past.
2. We use the perfective aspect when an action was completed or when it was done only once.

Aspekt niedokonyany (Imperfective aspect)

Aspekt dokonyany (Perfective aspect)

Przez cały tydzień pracowaliśmy nad ważnym projektem. (All week we worked on an important project.)

Nagle samochód uderzył w drzewo. (Suddenly a car hit a tree.)

Nigdy nie spóźniłem się do pracy. (Never have I been late for work.)

Często wzywaliśmy policję do naszych sąsiadów. (Often we called the police about our neighbours.)

Wreszcie zamieszkaliśmy bliżej centrum. (Finally we moved closer to the city centre.)

Podczas remontu mieszkaliśmy u rodziców. (During the renovation, we lived with our parents.)

Dawniej pracowałem jako ratownik. (In the past I worked as a paramedic.)

Pogotowie **w końcu** przyjechało. (The ambulance finally arrived.)

Ostatni raz widziałam cię trzy lata temu. (The last time I saw you was three years ago.)

Co godzinę wychodził na papierosa. (Every hour he went out for a cigarette.)

Pewnego dnia postanowiłem dołączyć do straży pożarnej. (One day I decided to join the fire brigade.)

Podczas interwencji policja zamknęła całą ulicę. (During the intervention, the police closed the entire street.)

Zmienialiśmy samochód **co dwa lata**. (We changed our car every two years.)

W pewnym momencie ktoś krzyknął „Pomocy!”. (At one point someone shouted “Help!”.)

- _____ ktoś krzyknął „Pomocy!” i wszyscy pobiegli w stronę ulicy. (Suddenly someone shouted “Help!” and everyone ran toward the street.)
a. Przez cały tydzień b. Zwykle c. Nagle d. Często
- _____ czekaliśmy na pogotowie pod blokiem. (All evening long we were waiting for the ambulance outside the apartment block.)
a. Przez cały wieczór b. Wreszcie c. Ostatni raz d. Nagle

1. Nagle 2. Przez cały wieczór

Rewrite the phrases (QR: A1+)

1. (Przez cały tydzień) ___ pracowałem nad raportem, bo mieliśmy dużo poprawek.

_____ (All week I was working on the report because we had a lot of corrections.)

2. (Nagle) ___ autobus odjechał i musiałem wziąć taksówkę.

_____ (Suddenly the bus left and I had to take a taxi.)

3. (Często) ___ dzwoniliśmy na infolinię, bo system często nie działał.

_____ (Often we called the hotline because the system often didn't work.)

1. Przez cały tydzień pracowałem nad raportem, bo mieliśmy dużo poprawek. 2. Nagle autobus odjechał i musiałem wziąć taksówkę. 3. Często dzwoniliśmy na infolinię, bo system często nie działał.

3. Exercises

1. Match the items that have a related meaning.

a. Numer alarmowy 112	1. karetka pogotowia
b. Wzywać pomoc	2. prosić o pomoc telefonicznie
c. Udzielić pierwszej pomocy	3. telefon alarmowy 112
d. Pogotowie	4. pomoc rannej osobie

a-3 b-2 c-4 d-1

2. Residents' association notice: emergency numbers and reports (QR: Audio)

Fill in the gaps: wołał, 112, Policję, pogotowie, nagle, straż pożarną, zagrożenie

W razie wypadku na klatce schodowej lub na parkingu osiedlowym dzwoń pod numer (1) _____ . Jeśli jest pożar, wzywaj (2) _____ , a gdy ktoś jest ranny - (3) _____ . (4) _____ wzywaj także przy agresji lub kradzieży. Podaj dokładny adres, piętro i krótko opisz (5) _____ .

Wczoraj wieczorem (6) _____ zadymiło się w piwnicy. Jeden sąsiad (7) _____ o pomoc, bo nie mógł znaleźć wyjścia, a inny udzielił pierwszej pomocy osobie, która się przewróciła. Ratownik zabrał ranną do szpitala. Prosimy nie blokować wjazdu służbom.

In case of an accident in the stairwell or in the residential parking lot, call 112. If there is a fire, call the fire brigade, and if someone is injured—an ambulance. Call the police also in cases of aggression or theft. Give the exact address, the floor, and briefly describe the danger.

Last night, smoke suddenly appeared in the basement. One neighbor called for help because he couldn't find the exit, and another gave first aid to a person who fell over. The paramedic took the injured woman to the hospital. Please do not block access for the emergency services.

(1) 112, (2) straż pożarną, (3) pogotowie, (4) Policję, (5) zagrożenie, (6) nagle, (7) wołał

1. Co trzeba powiedzieć przez telefon, gdy wzywasz pomoc na osiedlu i jakie służby są potrzebne w sytuacjach: pożaru i kradzieży?
-

3. Listen to the audio fragment and choose the correct answer. (QR: Audio)

	True	False
1. Osoba mówiąca zadzwoniła pod 112, ponieważ wyczuła dym i podejrzewała pożar.	☐	☐
2. Dyspozytor kazał mieszkańcom zostać w mieszkaniach i nie wychodzić na klatkę schodową.	☐	☐
3. Ratownik z pogotowia udzielił pomocy rannej osobie i przewiózł ją do szpitala.	☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Choose the correct solution

1. Wczoraj w pracy nagle _____ telefon z numeru 112. *(Yesterday at work I suddenly got a call from the number 112.)*
a. mam b. miałem c. mieliśmy d. miałam
2. Dawniej _____ ratownikiem i zwykle pomagałem przy drobnych wypadkach. *(In the past I was a rescuer and I usually helped with minor accidents.)*
a. byłem b. byliśmy c. byłem d. jestem
3. Podczas festynu często _____ osobom rannym, zanim przyjechało pogotowie. *(During the fair I often helped injured people before the ambulance arrived.)*
a. pomagałam b. pomagałem c. pomogłem d. pomagali
1. miałem 2. byłem 3. pomagałem

5. Roleplay - dialogues (QR: Audio)

Wypadek na skrzyżowaniu

Świadek wypadku: *Pomocy! Na skrzyżowaniu Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej był wypadek. (Help! There was an accident at the intersection of Marszałkowska and Świętokrzyska.)*

Operator 112: *Proszę się uspokoić. Czy są ranni? Ile osób i czy widzi pan jakieś niebezpieczeństwo, na przykład ogień lub wyciek paliwa? (Please calm down. Are there any injured? How many people, and do you see any danger, for example fire or a fuel leak?)*

Świadek wypadku: *Tak, jedna osoba jest ranna, leży przy aucie i może być nieprzytomna. Widać wyciek płynu spod jednego z samochodów. (Yes, one person is injured, lying by the car and may be unconscious. You can see a fluid leak from under one of the cars.)*

Operator 112: *Dobrze, wysyłam pogotowie i policję. Proszę nie ruszać rannego, chyba że zagraża mu pożar - w takim wypadku proszę go bezpiecznie odsłonić i wołać ratowników. (Okay, I'm sending an ambulance and the police. Please do not move the injured person unless they are in danger from a fire—in that case, please move them to safety and call out to the rescuers.)*

Świadek wypadku: *Zostaję na miejscu i będę czekać na służby. Czy mam komuś jeszcze pomóc? (I will stay on site and wait for the services. Should I help anyone else?)*

1. Jakie służby wzywa świadek i dlaczego?
-

6. Speaking: translate and respond (QR: AI+)

Nagle zobaczyłem/zobaczyłam, że... / Zadzwoiłem/Zadzwoiłam pod numer 112 i powiedziałem/powiedziałam, że... / Zwykle w takiej sytuacji wzywam pomoc i czekam na ratowników.

1. Jesteś świadkiem wypadku na ulicy w Polsce — co robisz najpierw i jaki numer alarmowy wybierasz?
2. Opowiedz krótko o sytuacji, kiedy nagle ktoś źle się poczuł i trzeba było wezwać pomoc - co się stało i jak zareagowaliście?

7. Writing: WhatsApp (QR: AI+)

Cześć, to Michał z 3. piętra. Jestem pod blokiem. **Nagle** rowerzysta przewrócił się przy przejściu i chyba ma rozbity głowę. Jest przytomny, ale krwawi i mówi, że kręci mu się w głowie. Ktoś krzyknął „**Pomocy!**”. Ja nie wiem, czy dzwonić na **112** czy od razu na **pogotowie**. Możesz mi szybko napisać, co robić? I czy mamy **wezwać policję**?

Write an appropriate response: *Na twoim miejscu od razu zadzwonił(a)bym na 112 i powiedział(a), że... / Jeśli jest ranny i krwawi, niech ktoś... / Jeśli zrobiło się niebezpiecznie, lepiej...*

Important verbs

	Mieć (to have)	Być (to be)	Pomagać (to help)	Wołać (to shout)
ja	miałem/miałam	byłem/byłam	pomagałem/pomagałam	wołałem/wołałam
ty	miałeś/miałaś	byłeś/byłaś	pomagałeś/pomagałaś	wołałeś/wołałaś
on/ona/ono	miał/miała/miało	był/była/było	pomagał/pomagała/pomagało	wołał/wołała/wołało
my	mieliśmy/miałyśmy	byliśmy/byłyśmy	pomagaliśmy/pomagałyśmy	wołaliśmy/wołałyśmy
wy	mieście/miałyście	byliście/byłyście	pomagaliście/pomagałyście	wołaliście/wołałyście
oni/one	mieli/miały	byli/były	pomagali/pomagały	wołali/wołały